

jUNIOR egyetem

2011. Március 9.

TUDOMÁNY GYŐRBEN MINDENKINEK

KÖSZÖNTJÜK HALLGATÓINKAT!

Önök Dr. Lakatos István Ph.D., egyetemi docens:

Doktor Autó, avagy merre tart a járműdiagnosztika

előadását hallhatják!

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM
TUDÁSMENEDZSMENT KÖZPONT

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

Doktor Autó, avagy merre tart a járműdiagnosztika

MOTTÓ:

„Navigare necesse est”

Azaz korszerűen:

Közlekedés nélkül nem lehet élni!

**A közlekedési eszközöket
diagnosztizálni kell!**

A járműdiagnosztika definíciója

- **DIAGNOSZTIKA** *Dyagnosis (görög szó)*
- **Jelentése:**

– megkülönböztető felismerés, valamely folyamat elindító okának biztos felismerése

2.

1.

– A jármű diagnosztika **műszeres mérés**technikai vizsgálatok összessége, amellyel az adott szerkezet műszaki állapota, annak **lényeges megbontása nélkül** feltárható.

Diagnosztika?

Igen?

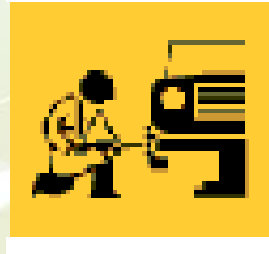

Nem?

A kezdetek...

Cugnot gőzkocsija, 1763

Beissbarth
futóműállító, 1967

Közlekedés- biztonság

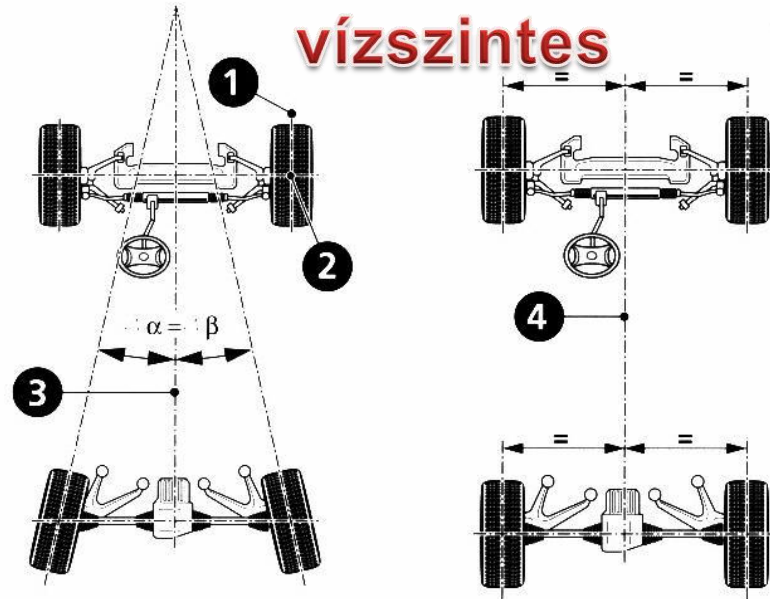

Futómű mérés technika

A mérőrendszerek csoportosítása:

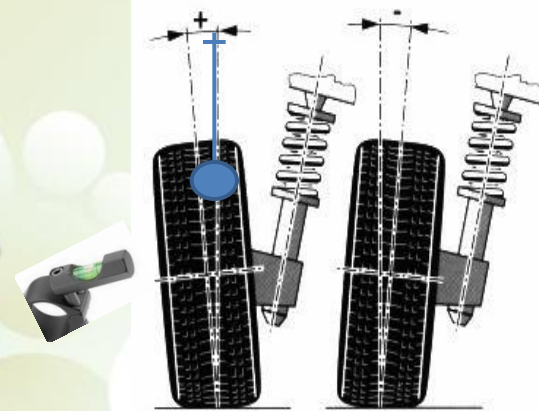
- mechanikus,
- optikai,
- optikai-mechanikus kombináció,
- elektronikus-mechanikus kombináció,
- tisztán elektronikus.

vízszintes

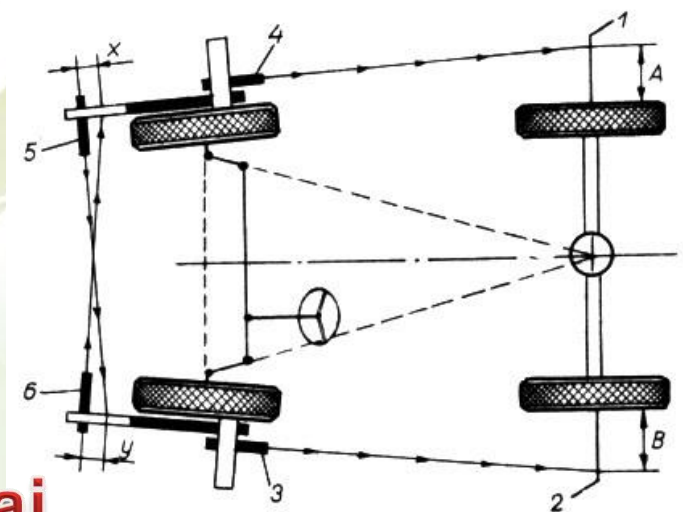
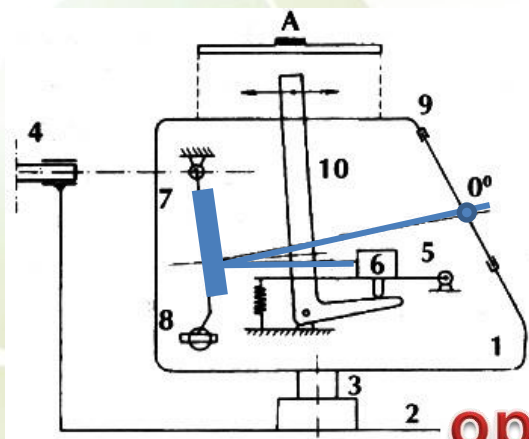
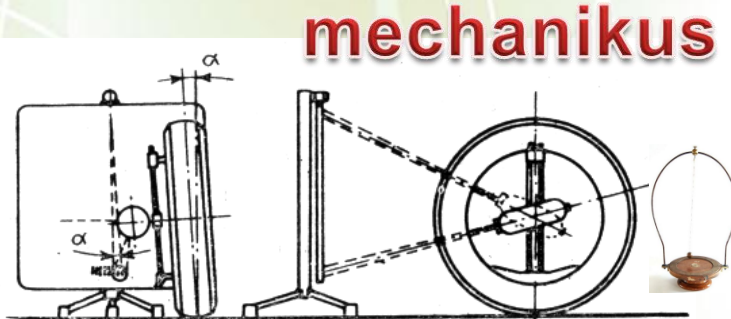
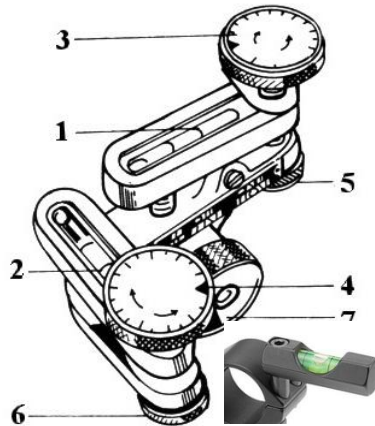
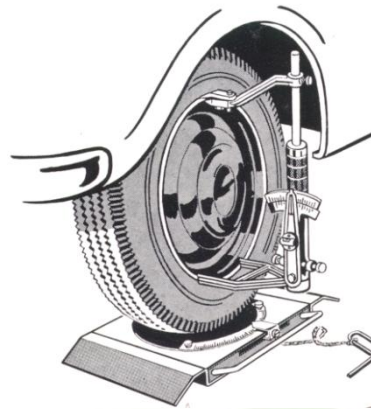

függőleges

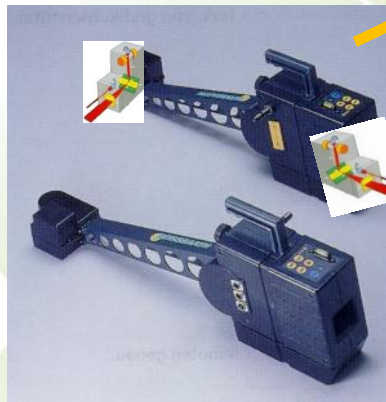
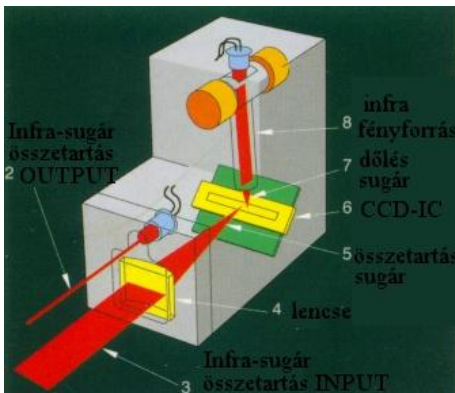
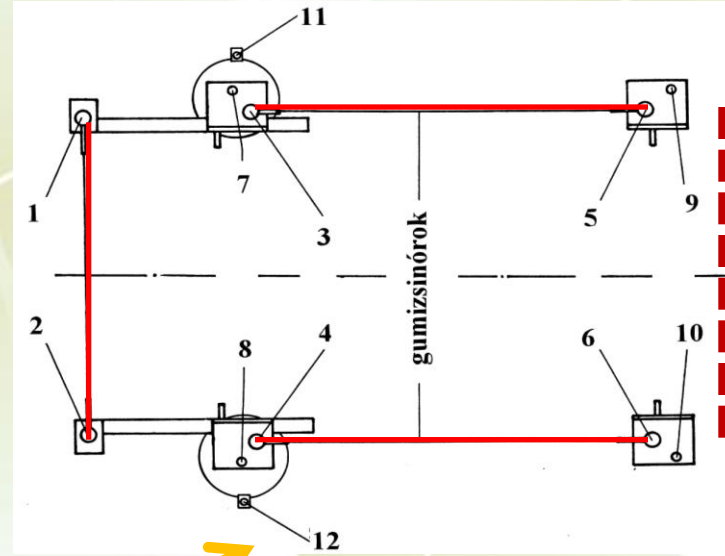
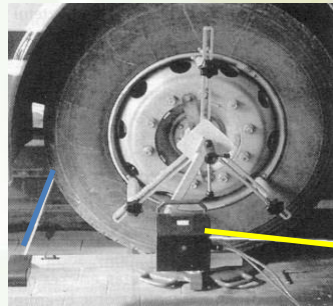
A mechanikustól az elektronikusig

optikai

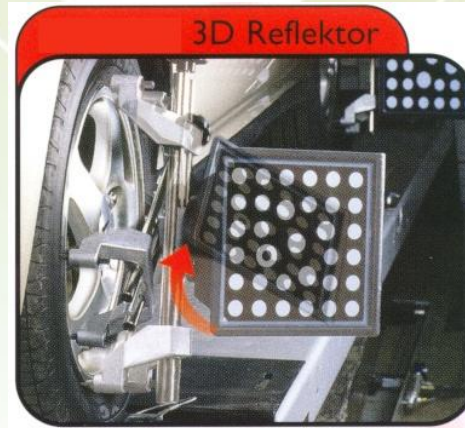
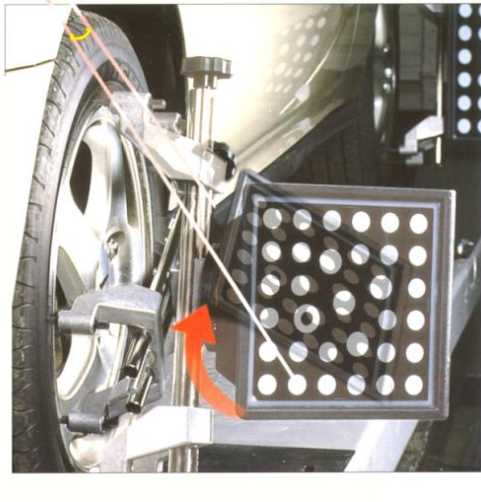
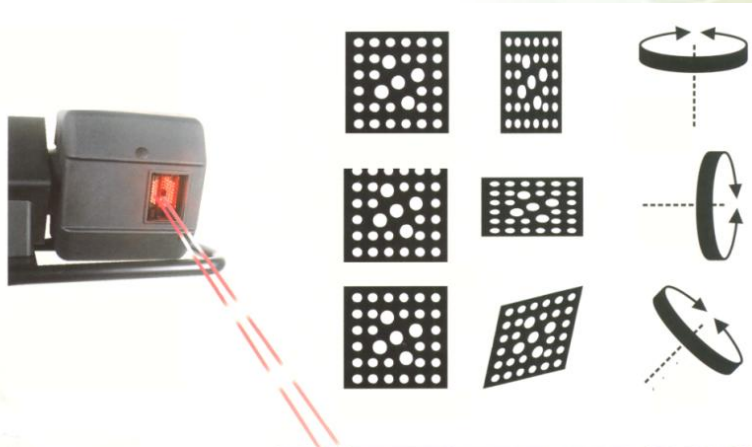

Korszerű futóműállítók

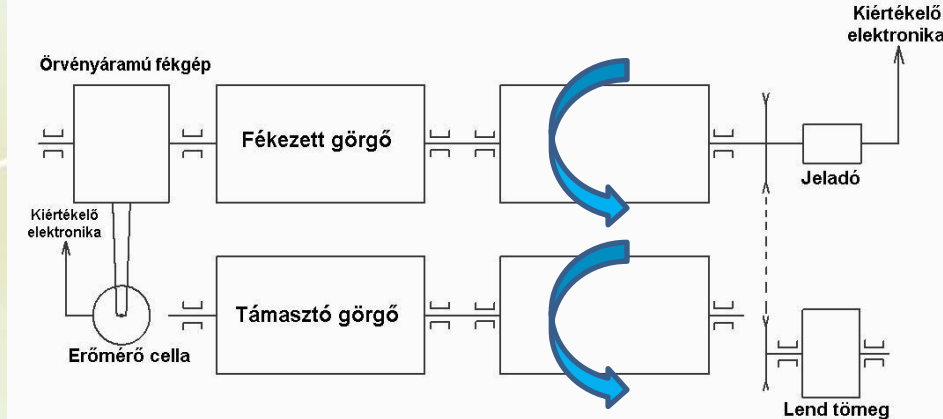

John Bean („Bab Jancsi”)

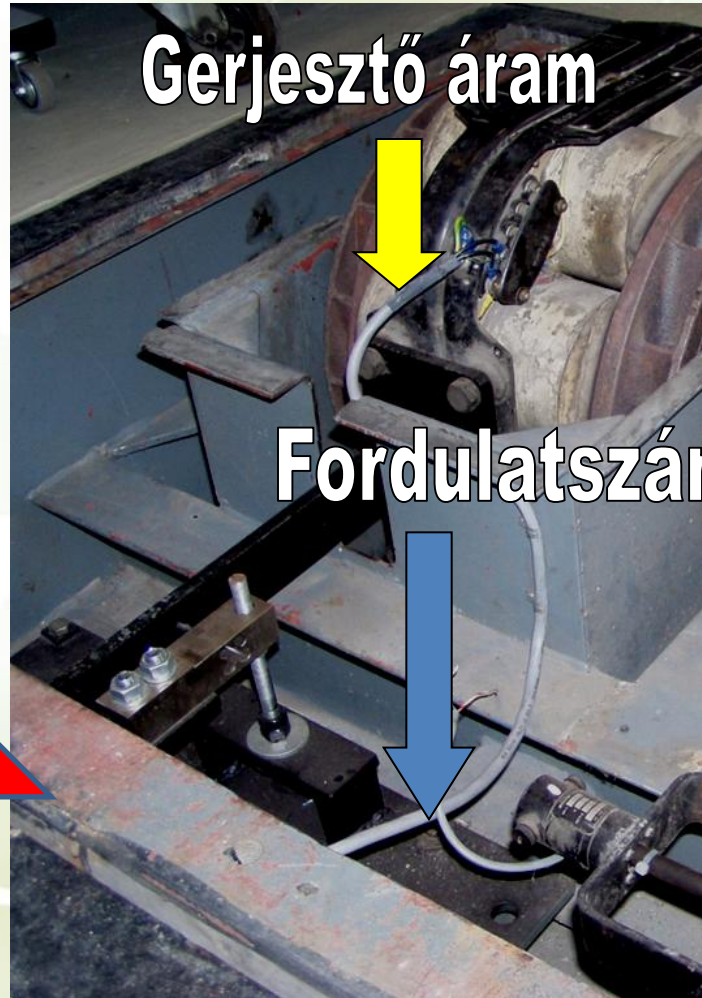
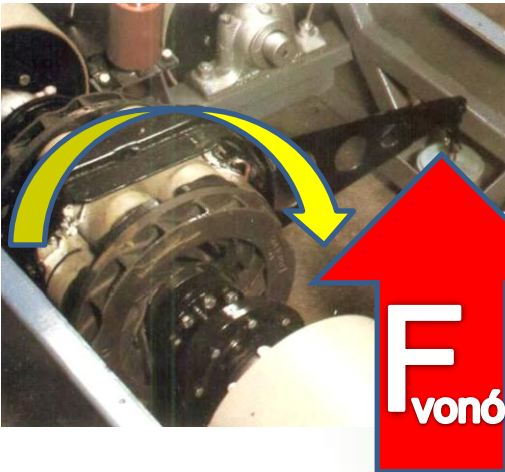

Görgős teljesítménymérő pad

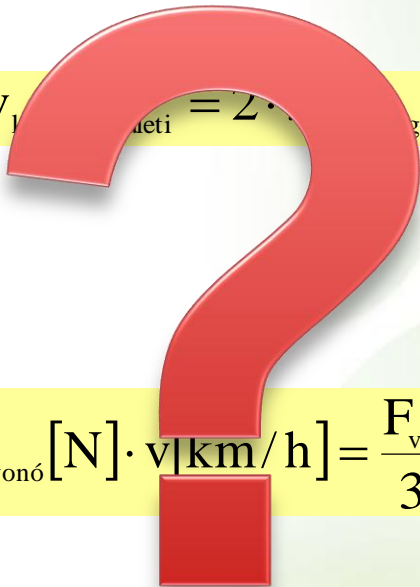
Görgős teljesítménymérő pad

Hogyan mérünk teljesítményt?

$$v_{\text{jármű}} = v_{\text{kerék}} = \omega \cdot r_{\text{görgő}}$$

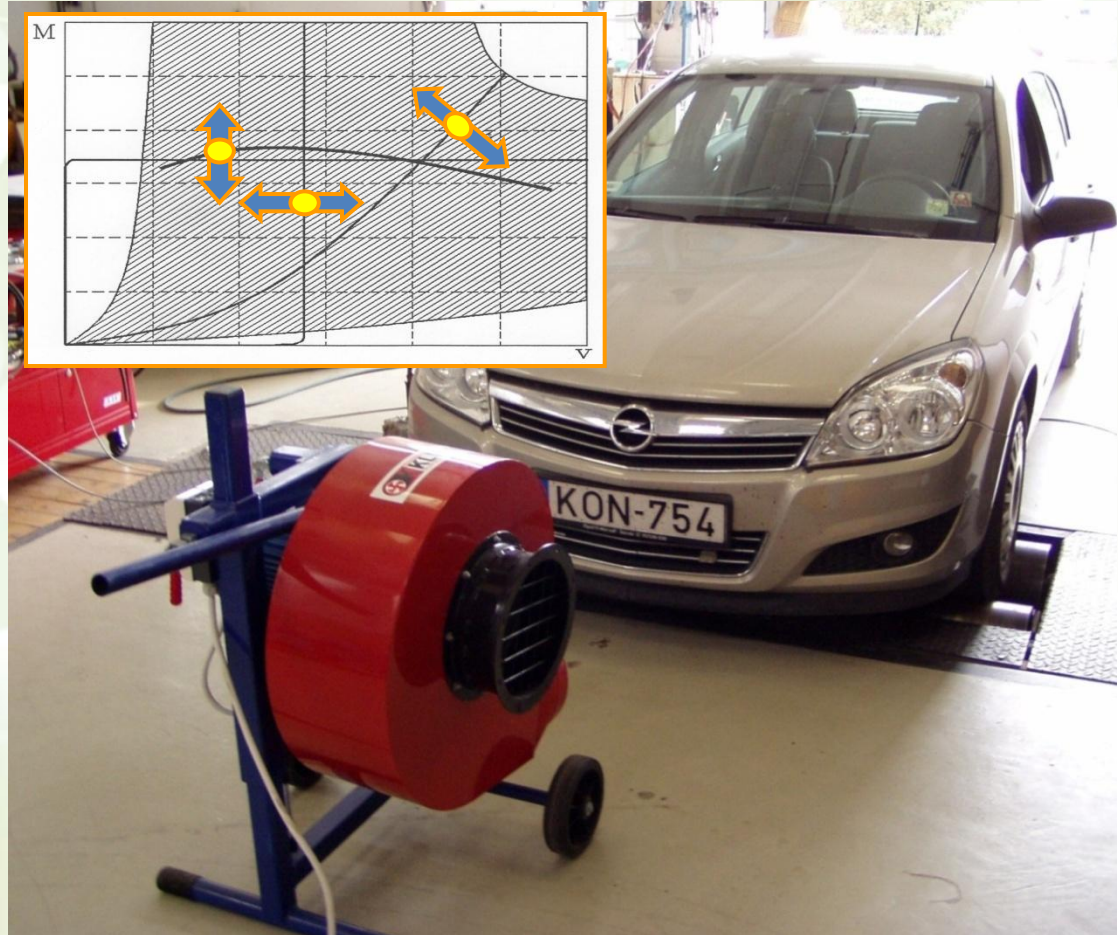
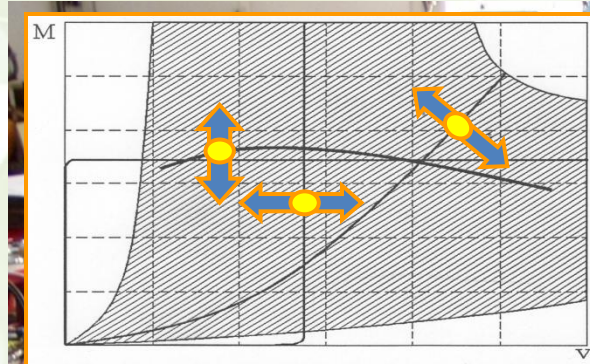

$$P_{\text{kerék}} = F_{\text{vonó}} [\text{N}] \cdot v [\text{km/h}] = \frac{F_{\text{vonó}} \cdot v}{3600} [\text{kW}]$$

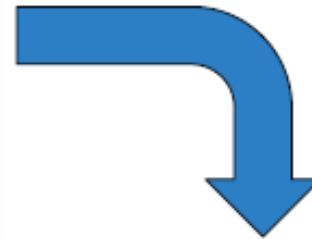
Görgős teljesítménymérő pad

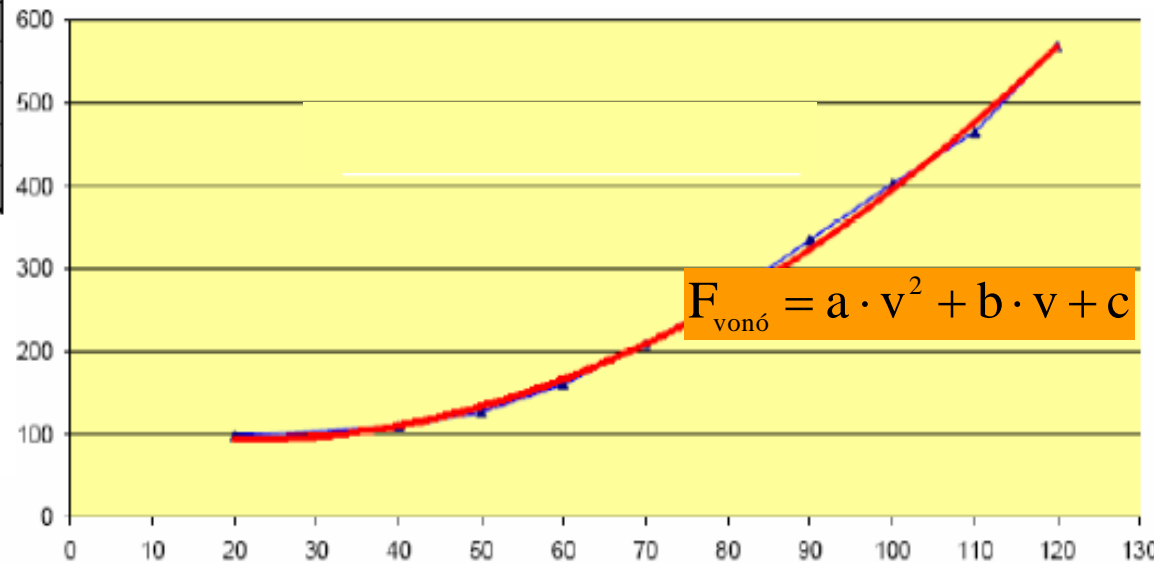

Görgős teljesítménymérő pad

Lassulási intervallum	V [km/h]	Kigördülési idő	F [N]
125-115	120	5,533	569
115-105	110	6,778	465
105-95	100	7,823	403
95-85	90	9,408	335
85-75	80	11,883	265
75-65	70	15,087	209
65-55	60	19,642	160
55-45	50	24,920	126
45-35	40	28,903	109
25-15	20	32,250	98

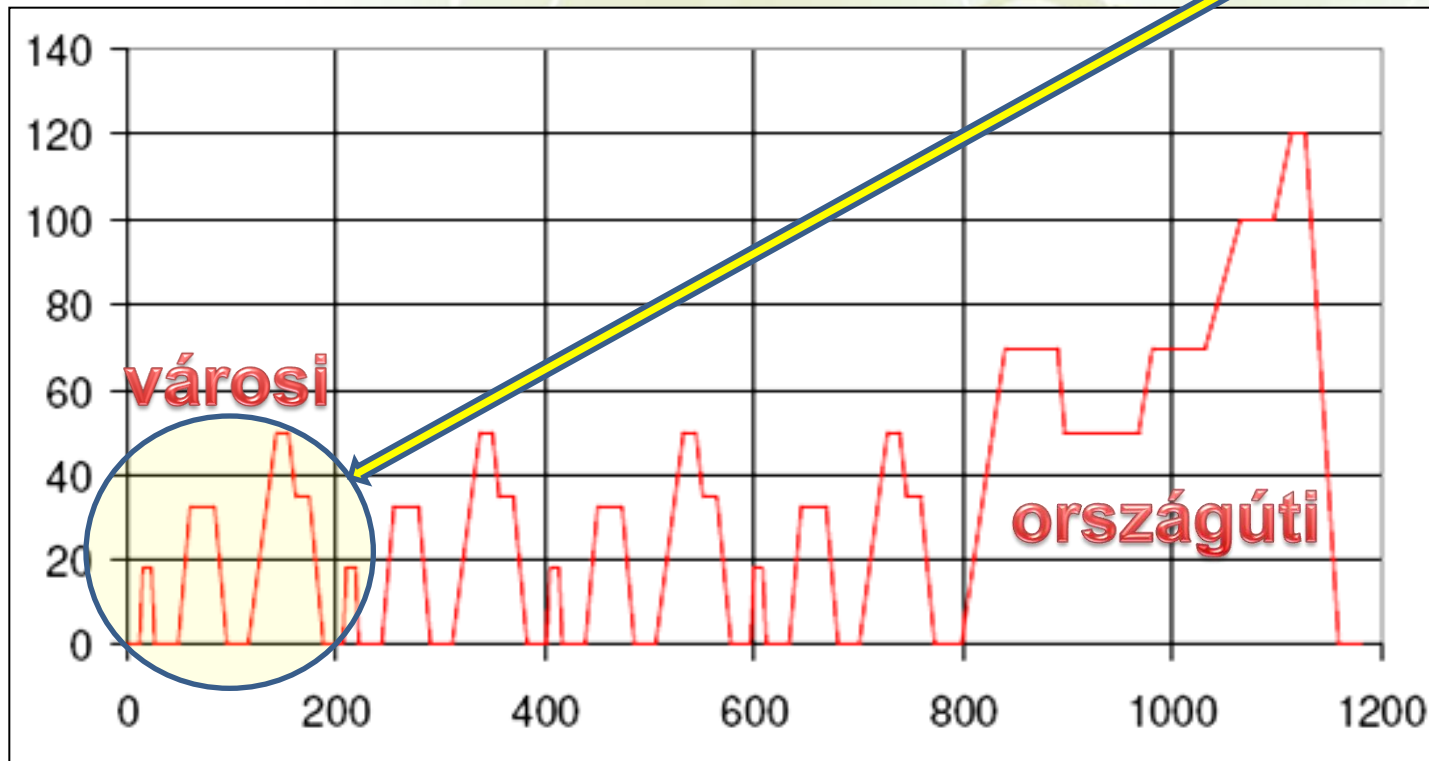
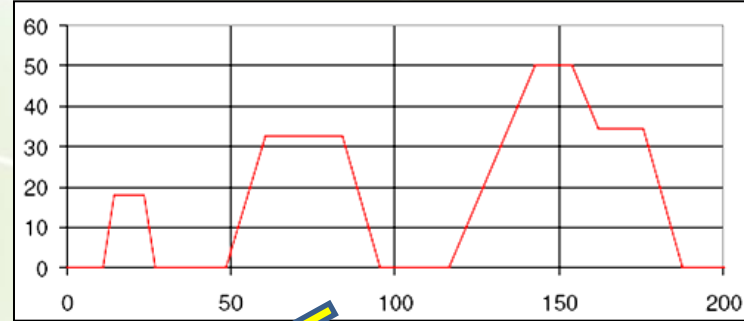

$$F = m \cdot a = m \cdot (v_2 - v_1) / t$$

Görgős teljesítménymérő pad

1967

California Environmental Protection Agency
AIR RESOURCES BOARD

- Euro 1: 1993

- Euro 2: 1996

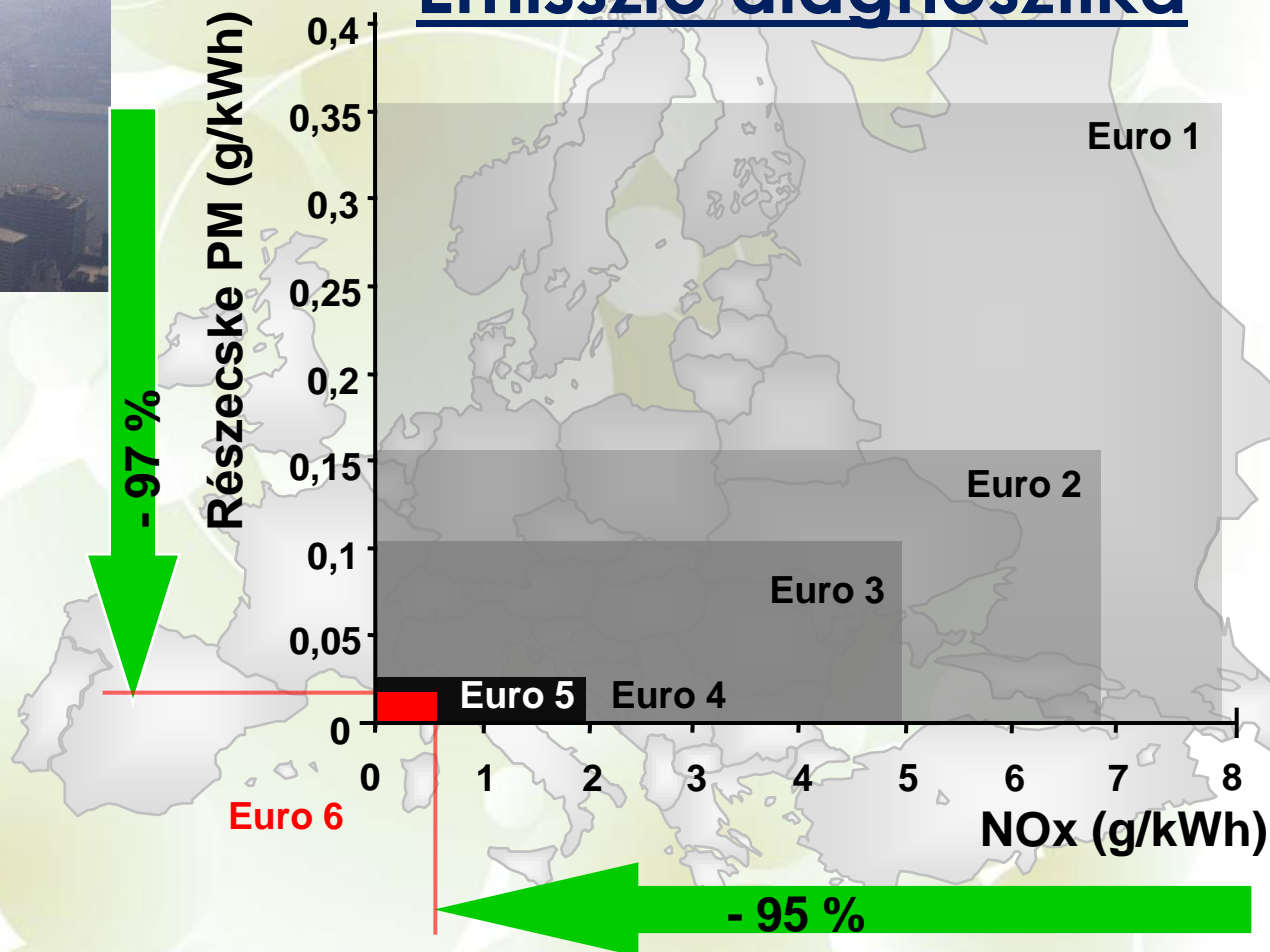
- Euro 3: 2000

- Euro 4: 2006

- Euro 5: 2009

- Euro 6: 2014

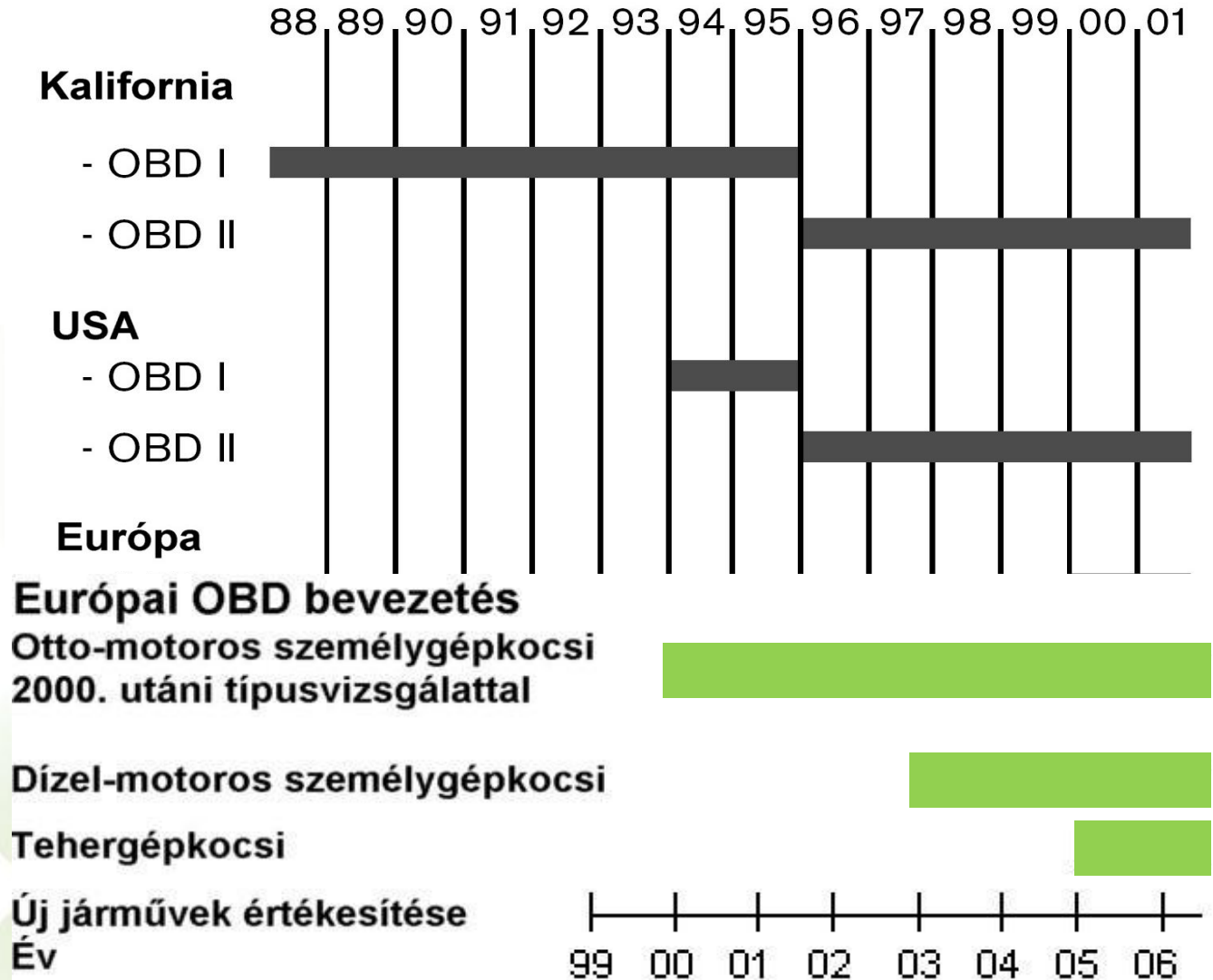
Emisszió diagnosztika

OBD bevezetés

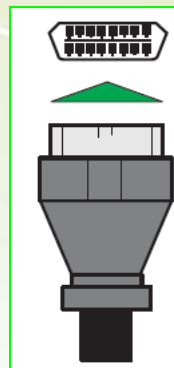
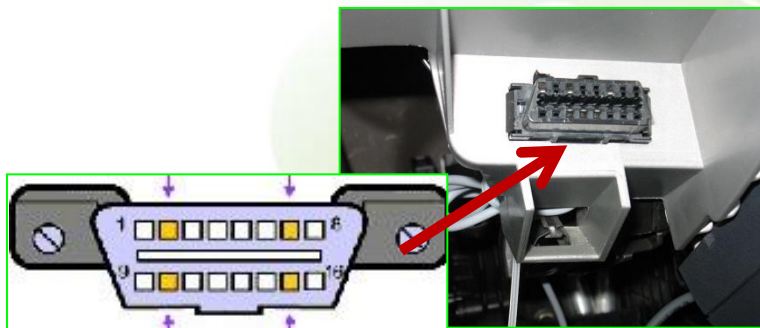
On-board diagnostics

Kipufogógáz-releváns rendszerek

Rendszer	Alkalmazás
katalizátor	Otto-, dízel-motor
lambdaszabályozás	Otto-motor
égésfelügyelet	Otto-, dízel-motor
kipufogógáz visszavezetés (AGR, EGR)	Otto-, dízel-motor
szekunderlevegő rendszer	Otto-motor
tüzelőanyag-ellátó rendszer	dízel motor
tüzelőanyaggőz visszavezető rendszer	Otto-motor
izzító rendszer	dízel-motor

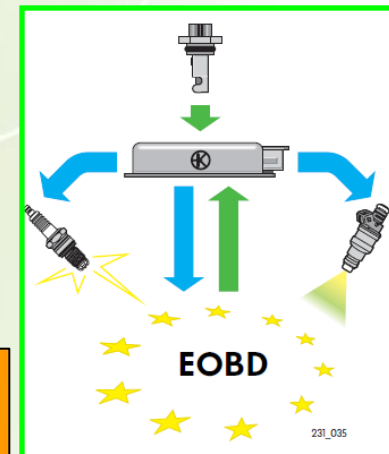
Felügyeleti módok

Állandó (permanens)

Pl.
égéskimaradás

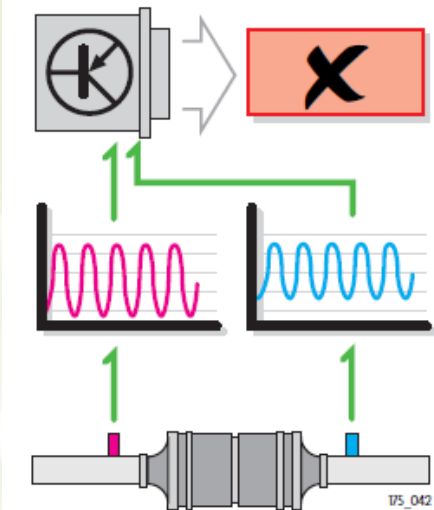
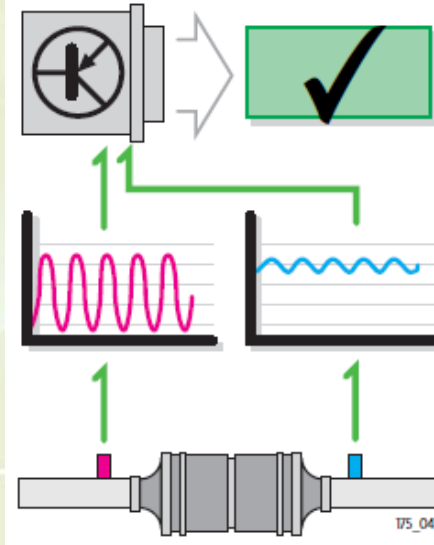
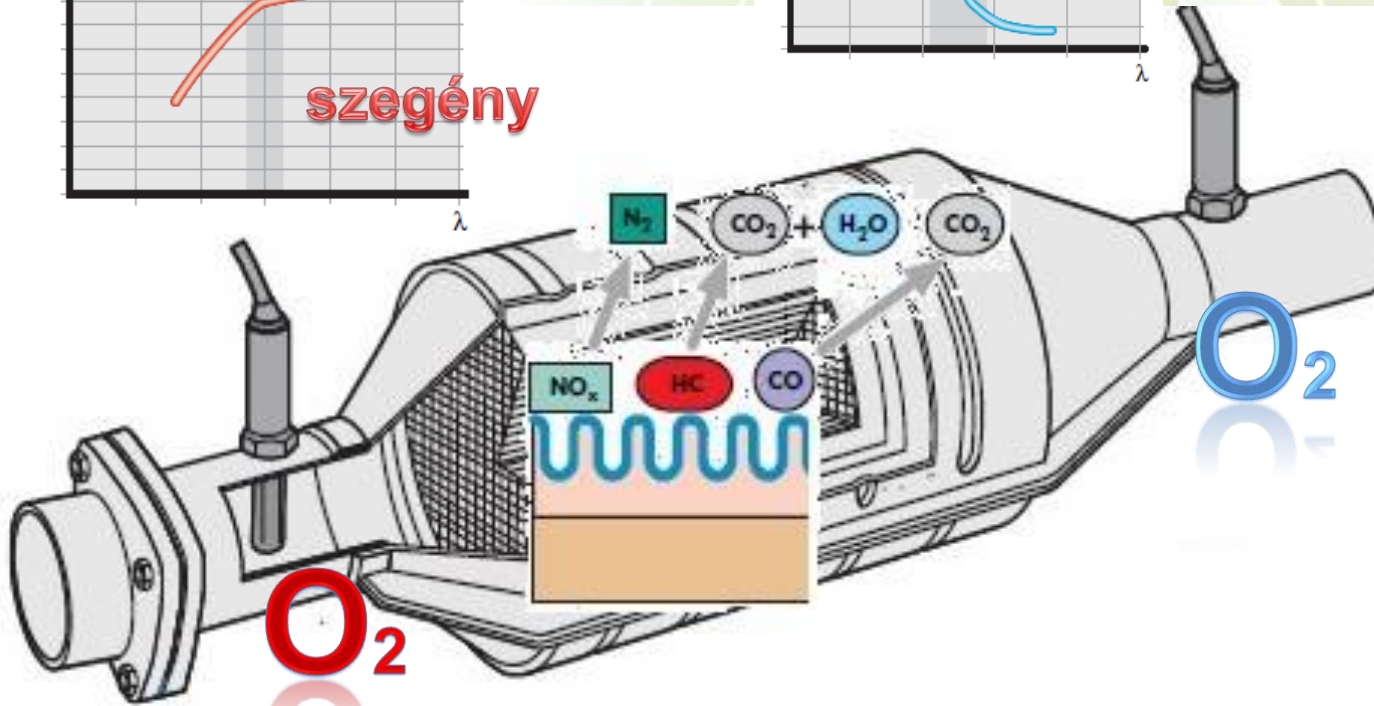
Alkalomszerű (sporadikus)

Pl.
tűzelőanyaggőz-kipárolgás gátló
rendszer

OBD: állandó fedélzeti állapot felügyelet

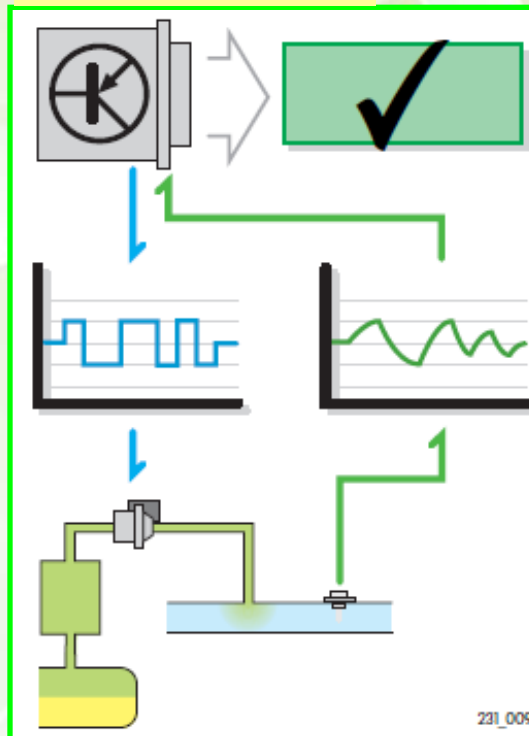
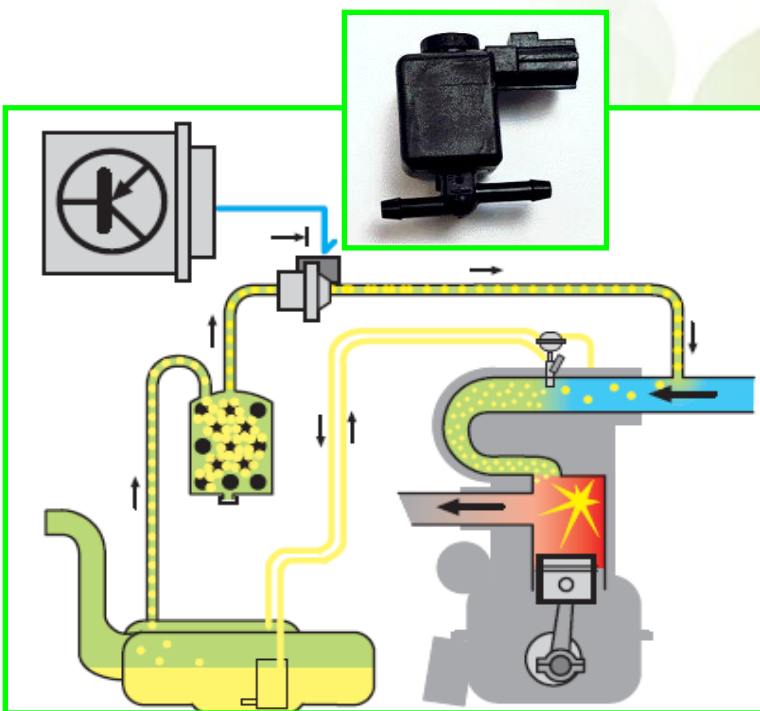

OBD: alkalomszerű fedélzeti állapot felügyelet

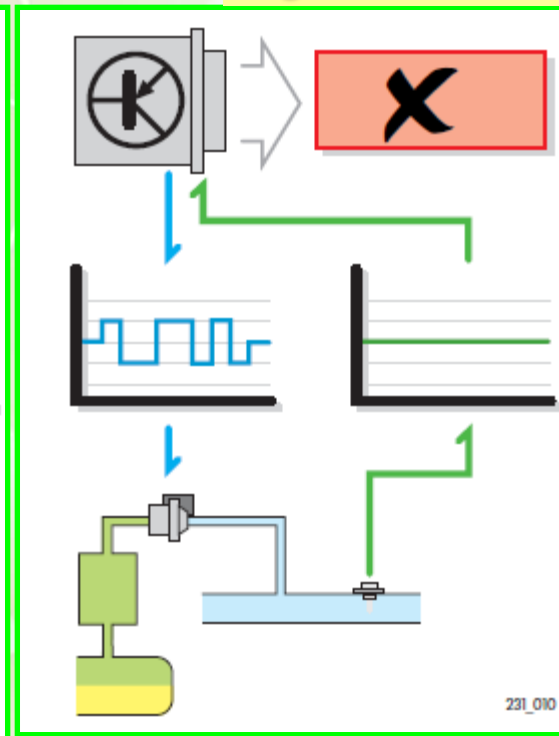
mágnes-
szelep
kivezérlés

modulált
szívócső
nyomás

231_009

231_010

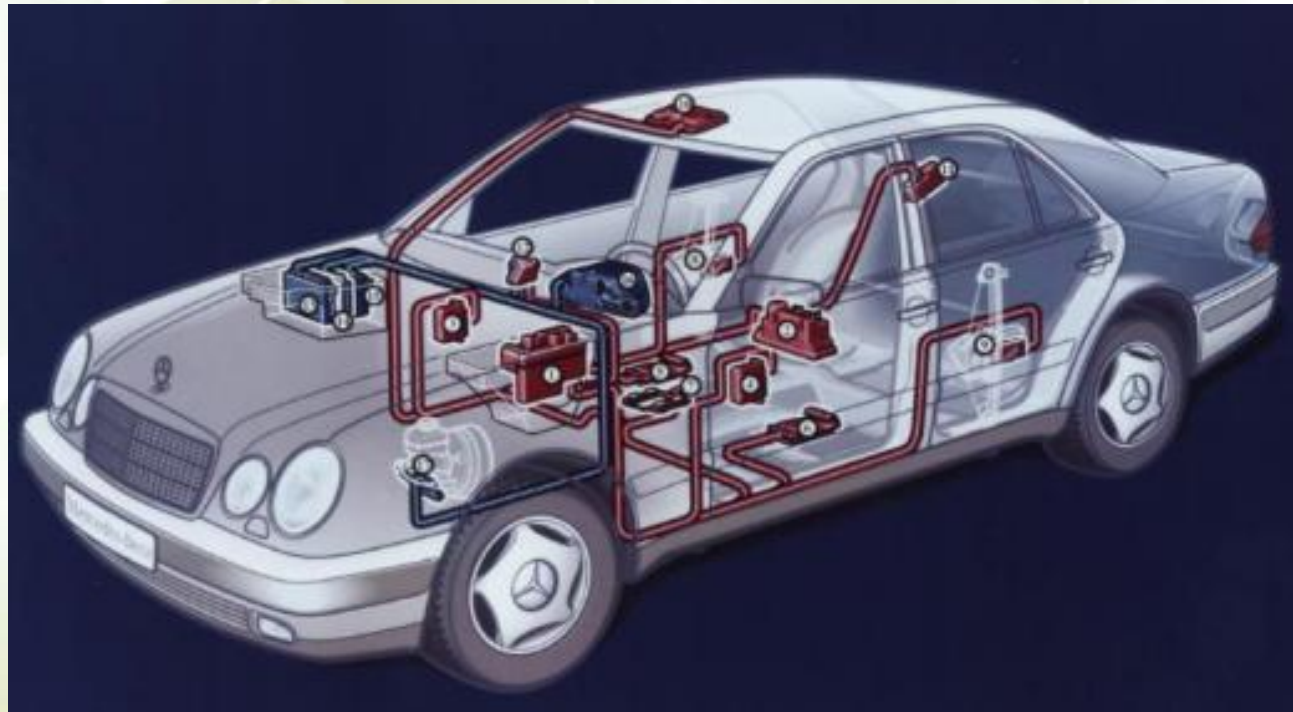
A diagnosztika fejlődése

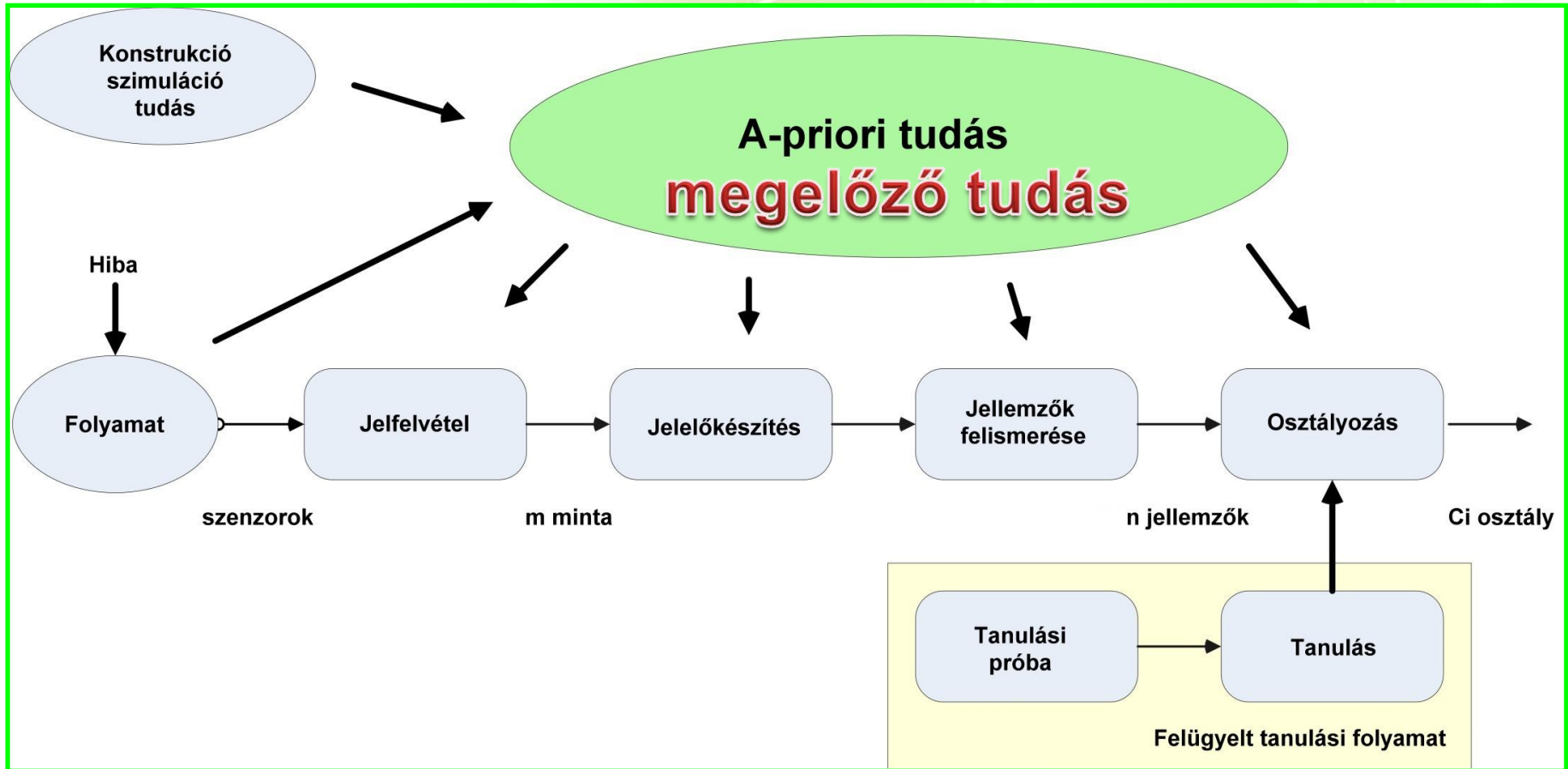
Beágyazott rendszerek

- A felsőkategóriás járművekben akár 70 ECU is lehet
- ECU-nként akár 512 kByte memória

1. Jelalapú diagnosztikai eljárás

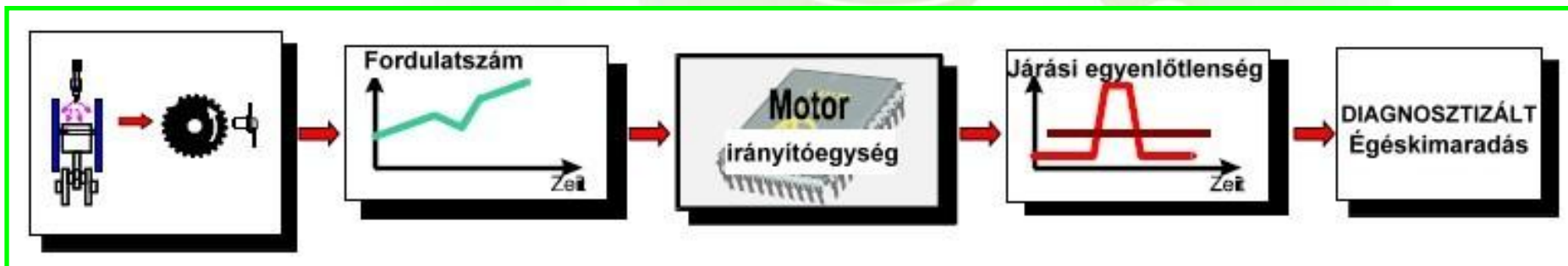
Jel alapú diagnosztikai eljárás

Égéskimaradás diagnosztika

- OBD II: a kipufogógáz releváns rendszerek felügyelete
- Égéskimaradás felismerés
- A motor járási egyenetlenségének kiértékelése

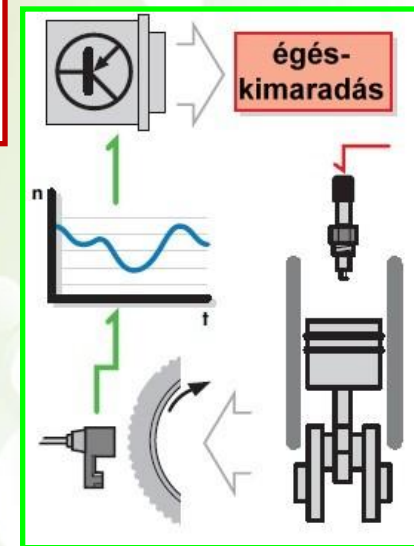
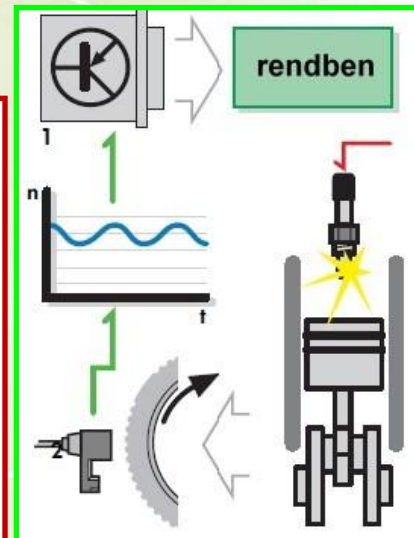
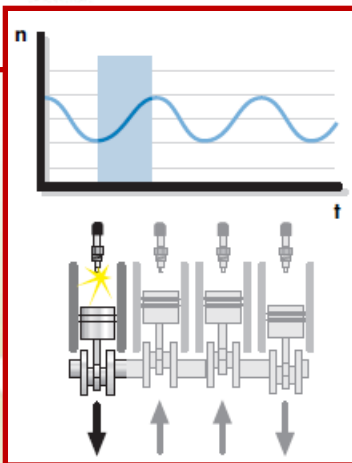
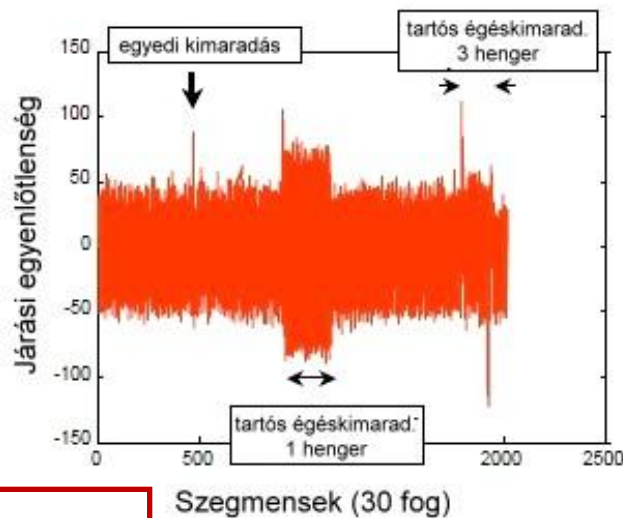
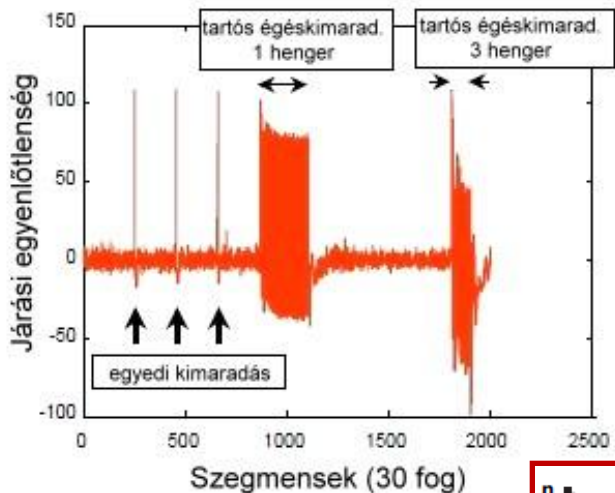
$$\text{Járási_egyenetlenség} = \frac{T_{i+1} - T_i - \text{referencia_érték}}{T_i^3}$$

- Mért érték: a gyújtás alatti főtengeĺyszegmensek T_i ideje

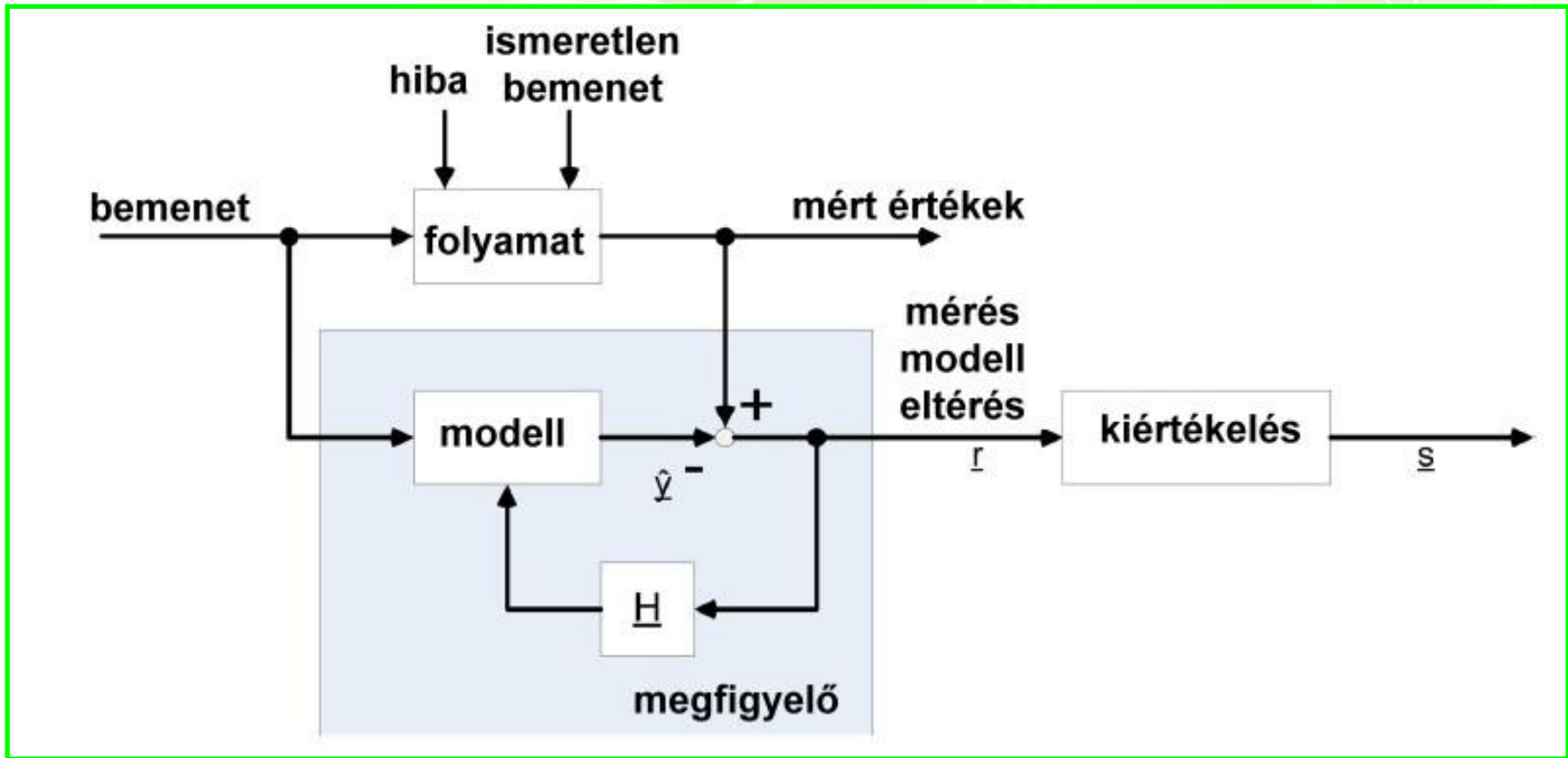

Égéskimaradás felismerés

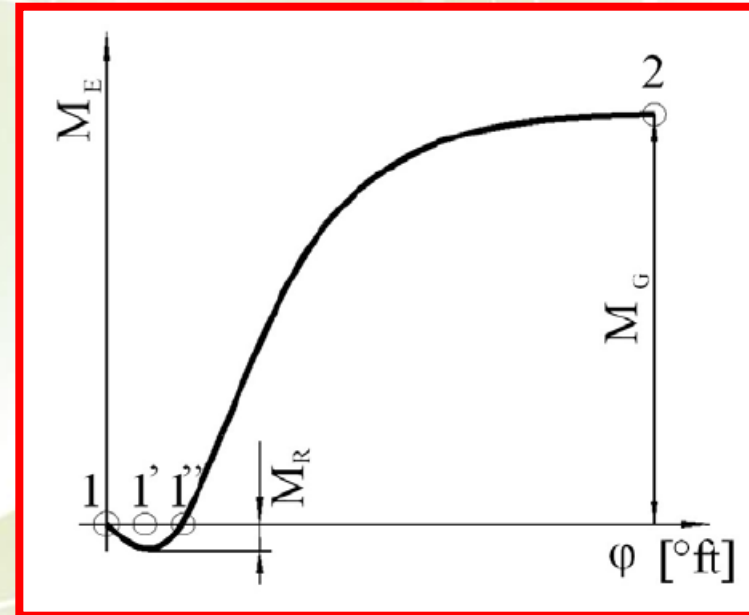
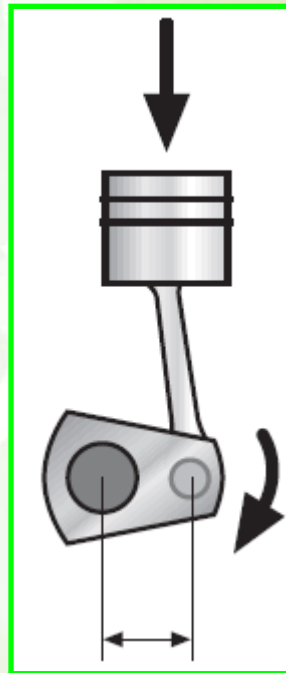
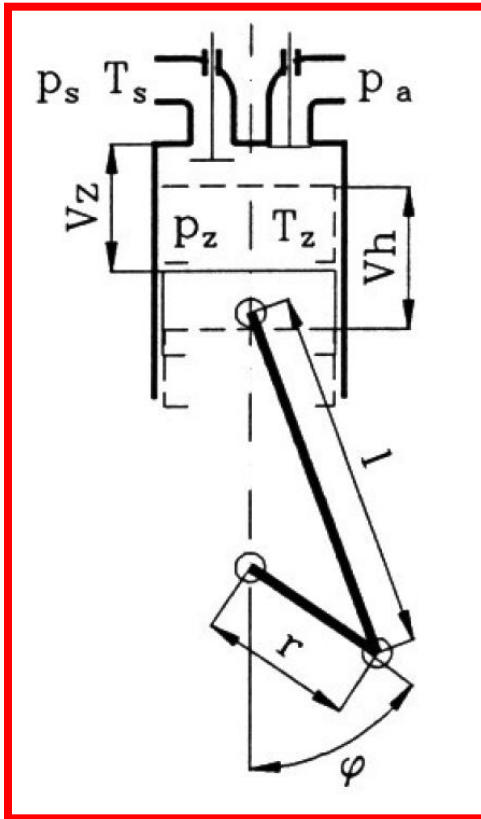

2. Modell alapú diagnosztikai eljárás

Modell alapú diagnosztikai eljárás

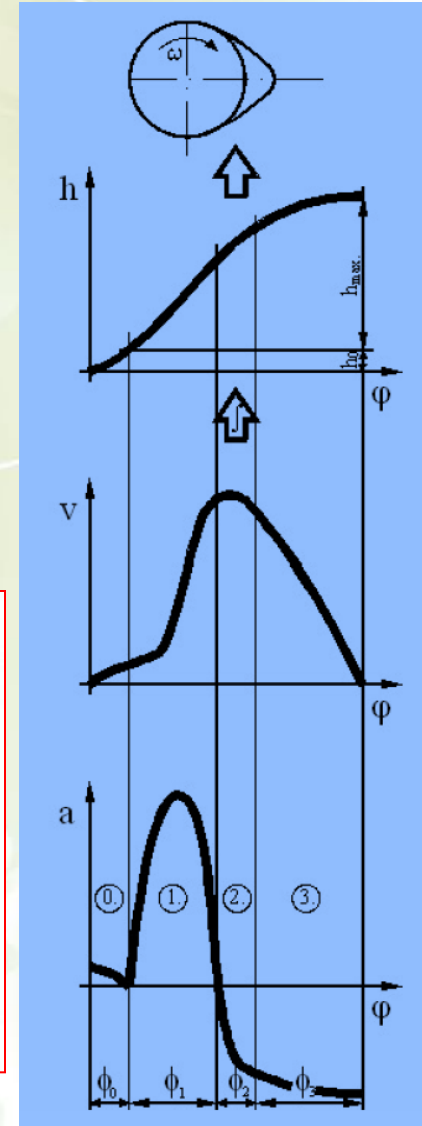
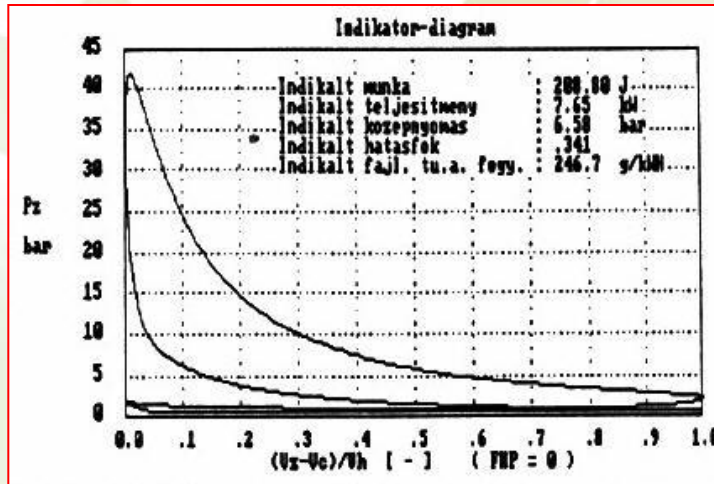
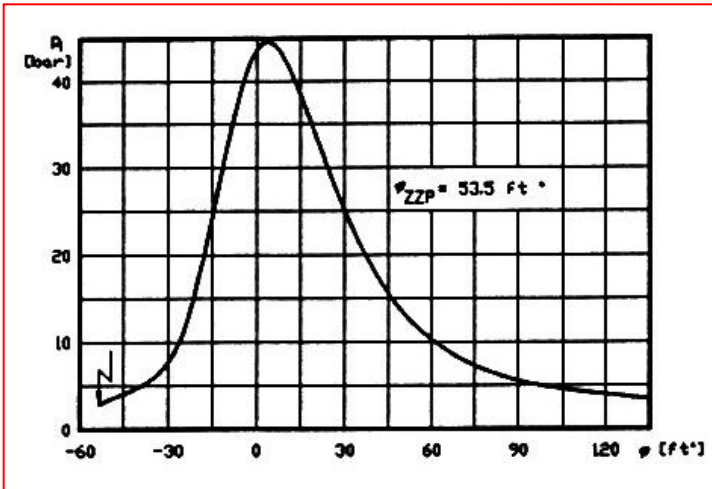

Levegő-áramlási függvény

Belsőégésű motor modellje

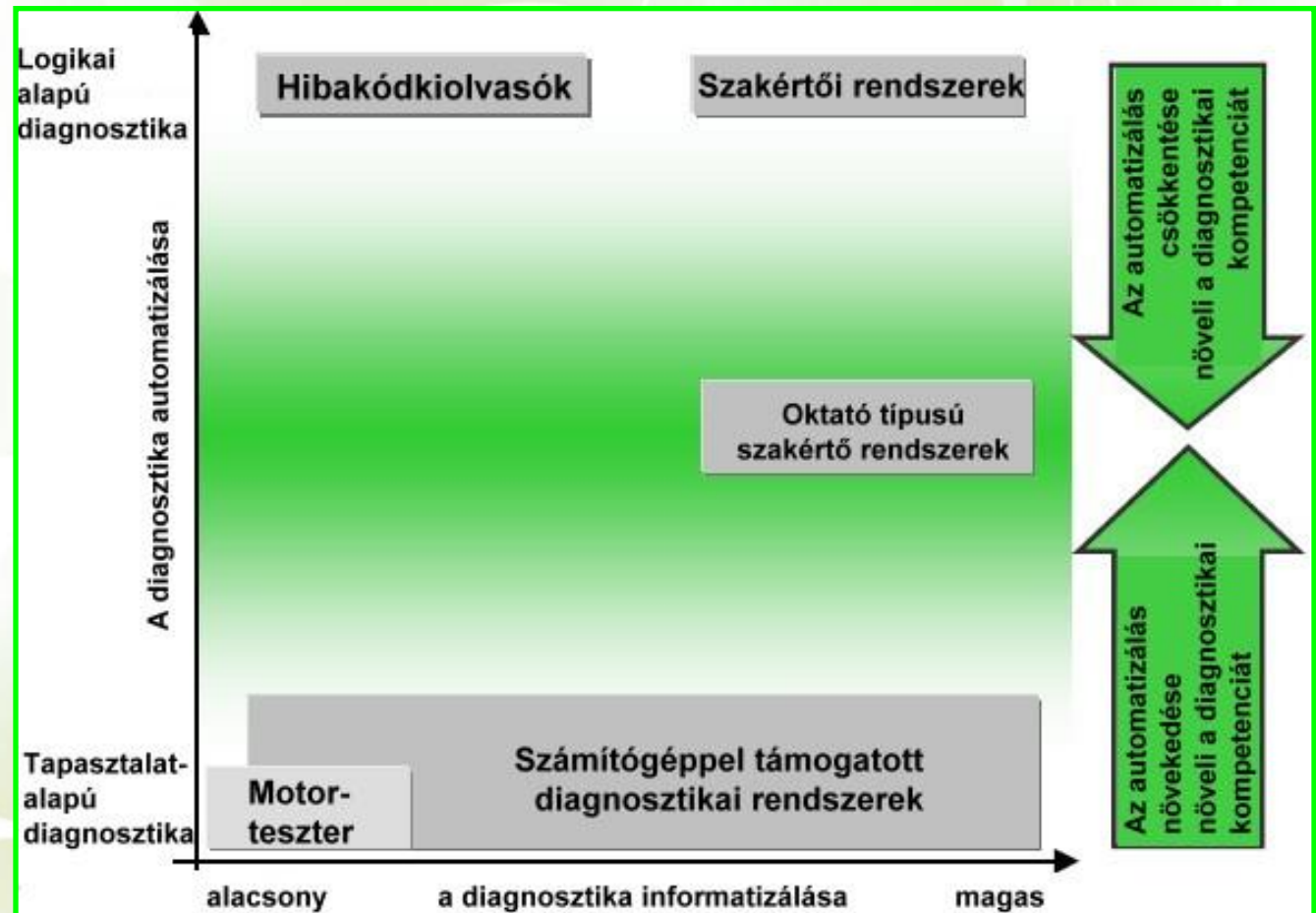

Modell alapú diagnosztikai eljárás

Diagnosztikai rendszerek

Mesterséges intelligencia a járművekben

- **1980** Hibakijelzés
- **1986** Hibatárolás/fedélzeti
- **1989** OBD (On-Board-Diagnose, fedélzeti diagnosztika)
- **1994** Diagnosztikával ellátott rendszerek adaptáció
- **2000** Adaptronik
- **2003** Hálózati rendszerek, mesterséges intelligencia
- **2005** Telemetria (kétirányú kommunikáció)

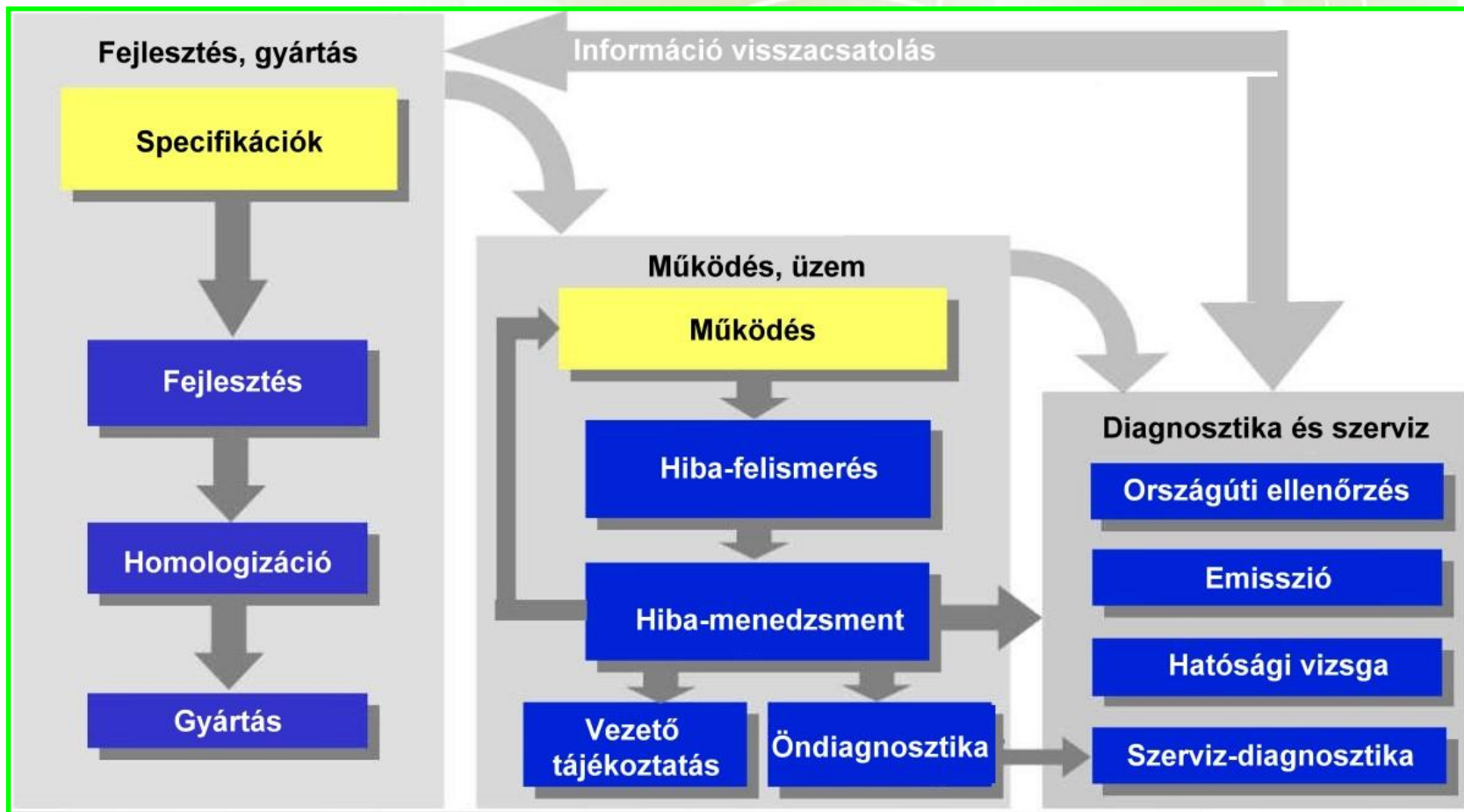

Diagnosztikai feladatok

Műhely-méret Járműkategória	Kis műhelyek/ márkafüggetlen autójavítók	Nagy műhelyek/ márkaszervizek
Prémium kategória Felső kategória	feladatok 20%-a diagnosztika 14% bonyolult eset	feladatok 26%-a diagnosztika 18% bonyolult eset
Közép kategória Kis (kompakt) kategória	feladatok 12,5%-a diagnosztika 5–6% bonyolult eset	feladatok 16%-a diagnosztika 8% bonyolult eset

A fejlesztés és a diagnosztika viszonya

Vélemények a járművek fejlődéséről

„A jármű-innovációk 90 %-a az elektronikában gyökerezik.”

F. Piech, VAG

„A 2010-es évig a felsőkategóriás járművek minden funkciója elektronikusan vezérelt vagy szabályozott lesz.”

Dr. Thoma, Elmos AG

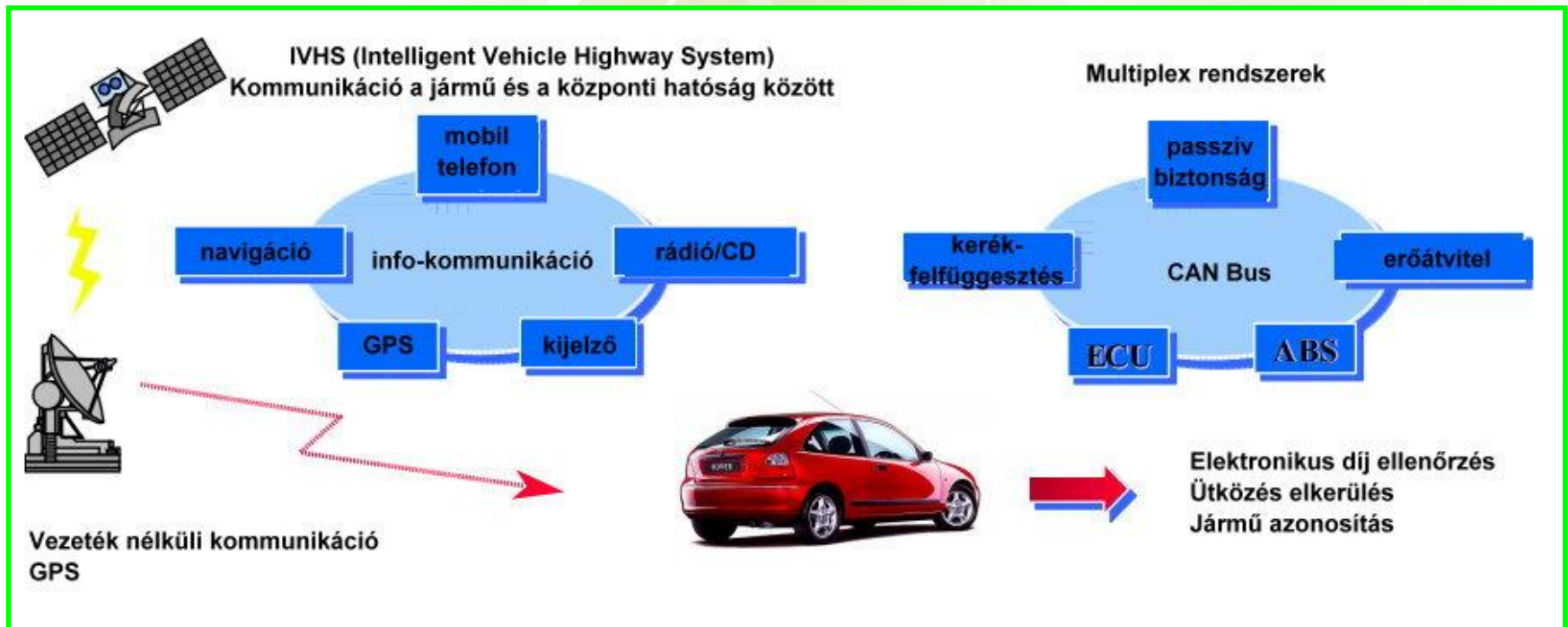

„A szoftver és az elektronika már régóta az autóelektronika legfontosabb hajtómotorja.”

Prof. Gottschalk, VDA

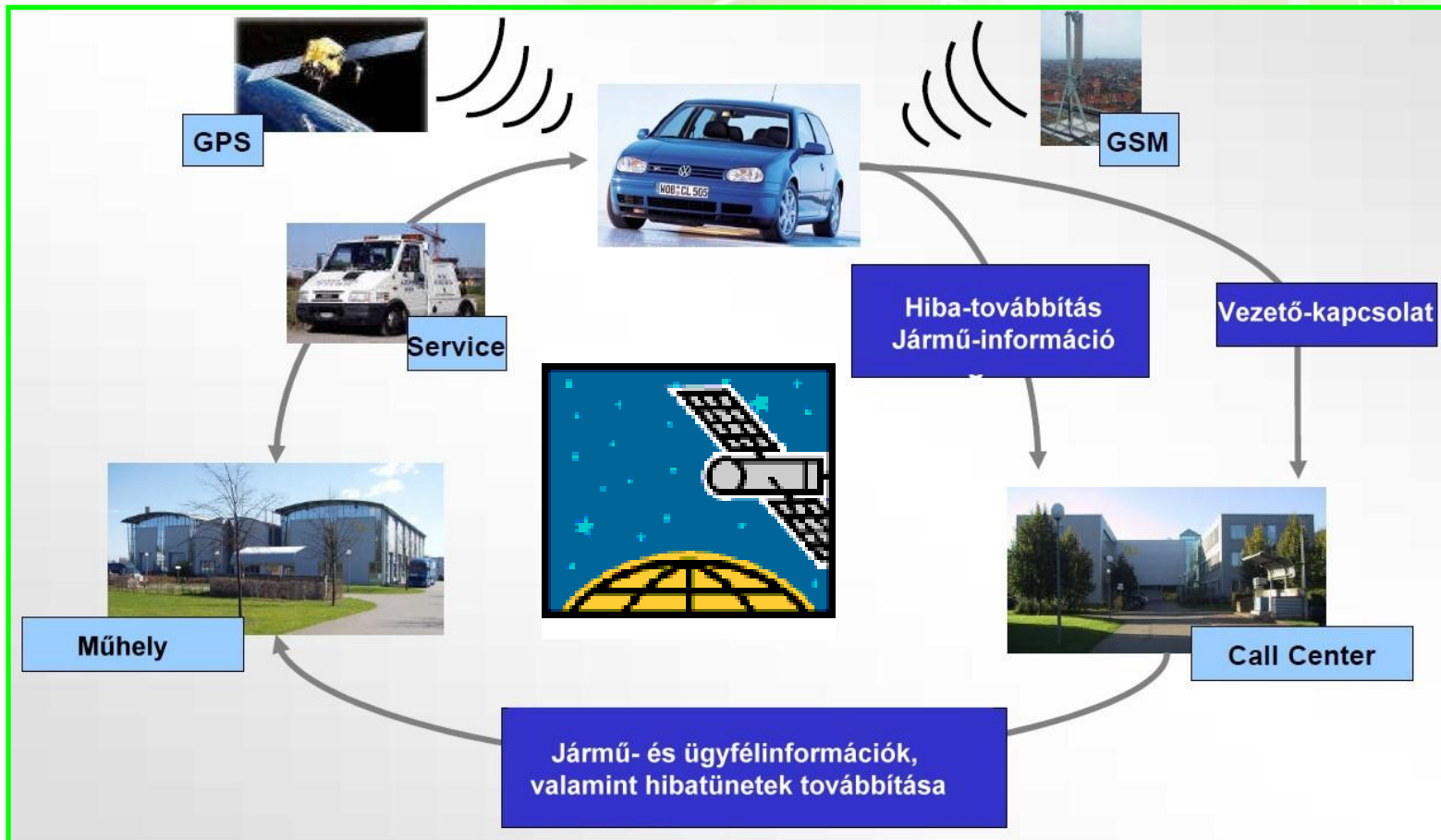

A jövő: ... távdiagnosztika

A jövő: ... távdiagnosztika

Találkozunk következő előadásunkon

2011. április 6. 14:30

Dr. Zakariás Géza
testnevelő tanár, egyetemi docens

- [Wellness, fitness – Hitek és tévhitek az egészséges életmódról](#)

jUNIOR egyetem

TUDOMÁNY GYŐRBE MINDENKINEK

KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

A rendezvény a „SZÉNCÉ4YOU – Tudás- és tudomány disszemináció a Széchenyi István Egyetemen” című projekt keretében valósult meg.

A program szervezői, támogatói:

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

Befektetés a jövőbe

